

Mỹ Hương, ngày 01 tháng 11 năm 2024

CHUYÊN ĐỀ
NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG TIẾT SINH HOẠT LỚP
NĂM HỌC: 2024 – 2025

I. Lý do lựa chọn chuyên đề:

Công văn 3535/BGDĐT-GDTH ngày 19 tháng 8 năm 2019 của Bộ Giáo dục và Đào tạo về việc hướng dẫn thực hiện nội dung Hoạt động trải nghiệm cấp tiểu học trong Chương trình GDPT 2018. Trong chương trình tiết sinh hoạt lớp được quy định như một tiết học bắt buộc không thể thiếu ở mỗi khối lớp cấp học. Đối với bậc tiểu học, tiết HĐTN - Sinh hoạt lớp, trường xếp ở tiết cuối của mỗi tuần học, thời điểm để mỗi học sinh thực hiện tự đánh giá hoạt động học tập, rèn luyện của cá nhân và tập thể lớp sau mỗi tuần học, đồng thời xây dựng kế hoạch hoạt động cho tuần học tập tiếp theo nhằm mục tiêu hoàn thành tốt kế hoạch năm học của mỗi lớp đã đề ra. Vì thế thực hiện tốt tiết HĐTN- Sinh hoạt lớp sẽ tác động tích cực đến các tiết học khác trong tuần. Tuy nhiên, giáo viên chủ nhiệm sử dụng tiết sinh hoạt lớp chủ yếu làm các việc như nhận xét, kiểm điểm, nhắc nhở những sai phạm của học sinh trong tuần hoặc giáo viên chủ nhiệm giao cho học sinh điều khiển tiết sinh hoạt lớp, sau đó giáo viên chủ nhiệm nhận xét một vài điều của hoạt động tuần và hướng dẫn một số điều cần phấn đấu ở tuần sau. Thực tế trong tiết sinh hoạt lớp, kỹ năng giao tiếp của học sinh còn nhiều hạn chế. Kết quả là tiết sinh hoạt lớp chưa hiệu quả cao do việc tự quản của học sinh chưa tốt, chưa đi vào chiều sâu của chủ đề, học sinh ít hứng thú. Thấy rõ điều này nên tổ chúng tôi đã chọn đề tài “**Nâng cao chất lượng tiết sinh hoạt lớp**” nghiên cứu trong năm học này.

II. Thực trạng:

Do tiết sinh hoạt lớp học sinh chủ yếu là báo cáo tổng kết do Ban cán sự lớp làm việc nên các em còn lại thụ động, chưa tích cực chủ động tham gia các hoạt động tiết sinh hoạt lớp, ngại thể hiện quan điểm trước tập thể. Một số em muốn thể hiện mình nhưng còn e ngại, không tự tin vào bản thân, chưa nhận được sự động viên, cổ vũ của thầy cô cũng như bạn bè trong lớp; một số em vi phạm lại thường sợ bị nêu tên trước lớp nên rất lo sợ đến giờ sinh hoạt lớp. Học sinh điều khiển tiết sinh hoạt lớp, kết quả là tiết sinh hoạt lớp thường bị ồn, nặng nề, học sinh thụ động, việc tự quản của học sinh mang nặng tính hình thức, hiệu quả giáo dục của tiết sinh hoạt lớp nhìn chung còn thấp, học sinh ít hứng thú.

Giáo viên chủ nhiệm chỉ đơn thuần sử dụng tiết sinh hoạt lớp chủ yếu làm các việc như nhận xét, kiểm điểm, nhắc nhở những sai phạm của học sinh trong tuần.

a) Hạn chế:

- Về phía học sinh:

+ Các em trong ban cán bộ lớp còn rụt rè, chưa mạnh dạn điều khiển sinh hoạt. Kỹ năng giao tiếp bằng lời còn hạn chế, nhận xét qua loa thực hiện chưa theo quy trình, chưa tạo được bầu không khí vui tươi trong tiết sinh hoạt lớp.

+ Một số em còn lo ra hay chán nản vì sợ bị phê bình, thiếu sự tập trung trong giờ sinh hoạt.

- Về phía giáo viên:

+ Nội dung giờ sinh hoạt lớp còn hay lặp lại những điều của tuần trước, không thực sự gắn với nhu cầu của học sinh, nội dung gắn với chủ điểm chưa đi vào chiều sâu.

+ Hình thức tổ chức giờ sinh hoạt lớp đơn điệu, chưa gây hứng thú với học sinh bởi các em không được cùng nhau tổ chức, tham gia vào giờ sinh hoạt lớp mà chủ yếu là ban cán bộ lớp. Giáo viên nghiêm khắc chưa thật sự gần gũi với học sinh để hiểu các em hơn.

b) Nguyên nhân

- GV chủ nhiệm chưa tích cực đề xây dựng nội dung các tiết sinh hoạt lớp nhằm nâng cao chất lượng giờ sinh hoạt cho HS trong lớp của mình.

- Tiết sinh hoạt lớp đặt ở cuối mỗi tuần học, tiết học không có nội dung yêu cầu cụ thể lại đi đôi với tâm lý mỗi một muốn xả hơi cuối tuần nên dễ bị thực hiện qua loa đại khái, do đó dễ bị đánh mất mục tiêu, ý nghĩa và nhiệm vụ quan trọng của tiết học làm mất tác dụng vốn có của tiết học đó.

- Học sinh còn thụ động nên chưa tích cực chủ động tham gia các hoạt động vui chơi, văn nghệ ngại thể hiện quan điểm trước tập thể. Nhiều HS muốn thể hiện mình nhưng còn e ngại, không tự tin vào bản thân, chưa nhận được sự động viên, cổ vũ của thầy cô cũng như bạn bè trong lớp.

III. Biện pháp:

Tiết sinh hoạt lớp nhằm tổng kết hoạt động tuần qua, đề ra phương hướng hoạt động tiếp theo, góp phần bổ sung, tiếp nối, củng cố, nâng cao chất lượng và hiệu quả giáo dục học sinh, tổ chức sinh hoạt theo chủ đề để học sinh được hoạt động tích cực.

• Bản chất của vấn đề nghiên cứu:

Bước 1. Thu thập thông tin

- Điều khiển gián tiếp: Rà soát nhiệm vụ giáo dục của tháng, của tuần theo chủ đề.

- nắm bắt tình hình hoạt động và học tập của toàn lớp trong tuần thông qua các nguồn: Sổ trực cờ đỏ, giáo viên môn và cán sự lớp. Giáo viên chủ nhiệm cần nắm và phân loại các thông tin trong giờ học và ngoài giờ học: Tiến bộ, hạn chế, sa sút, chậm

tiến, có cô gắng, hay thiếu tập trung... và việc thực hiện nội quy của tập thể lớp cũng như cá nhân học sinh trong lớp.

- Trao đổi, định hướng trước với Ban cán sự lớp về nhiệm vụ của tiết sinh hoạt chuẩn bị thực hiện và kế hoạch tuần tiếp theo.

Bước 2. Tiến hành giờ sinh hoạt: Có thể chia thành 3 hoạt động lớn

Hoạt động 1: Tổng kết và đánh giá hoạt động trong tuần

Đây là giờ sinh hoạt tự quản, giờ các em thực hiện đánh giá, tự đánh giá các hoạt động của cá nhân và tập thể trong suốt tuần học. Giáo viên chủ nhiệm tiếp tục nắm bắt tình hình lớp qua đó bổ sung thêm thông tin về sự tiến bộ hoặc hạn chế của mỗi học sinh trong lớp để động viên hay uốn nắn kịp thời.

Giáo viên chủ nhiệm định hướng nội dung sinh hoạt: Nhận xét, đánh giá thực hiện các nề nếp: vệ sinh, trực nhật, ra vào lớp; ý thức học tập, chuẩn bị sách vở, đồ dùng học tập...phương hướng, kế hoạch tuần tới.

- Lớp trưởng điều khiển lớp:

+ Từng tổ trưởng thay mặt cho các thành viên nhận xét, đánh giá, sau đó báo cáo kết quả theo dõi thi đua của từng thành viên và cả tổ trong tuần.

+ Lớp trưởng cho các bạn đóng góp ý kiến về các hoạt động của lớp; phản ánh đúng sai của quá trình theo dõi của các tổ. Những trường hợp sai phạm chưa được báo cáo, các cá nhân cần tuyên dương...

+ Ban cán sự lớp báo cáo về hoạt động của lớp trong tuần, những ưu điểm, tồn tại...

+ Lớp trưởng tổng kết: Dựa trên quá trình theo dõi, quản lí lớp trực tiếp trong suốt tuần học và qua báo cáo của các tổ trưởng, các ban, các thành viên trong lớp. Cần nêu rõ những mặt nổi bật trong tuần đồng thời chỉ ra những khiếm khuyết của tập thể, cá nhân trong lớp. Cuối cùng ban cán sự đề xuất tuyên dương cá nhân điển hình của tổ, lớp cũng như phê bình chung những bạn còn vi phạm với giáo viên chủ nhiệm.

Đây là hoạt động quan trọng nhất của tiết sinh hoạt, thể hiện tốt khả năng tự quản của học sinh. Nêu cao được tinh đánh giá, tự đánh giá trước tập thể, giúp các em có được sự đoàn kết, thấy rõ trách nhiệm của mỗi thành viên trong xây dựng tập thể, đồng thời ngăn ngừa được mầm mống những sai phạm về đạo đức học đường. Đây cũng là điểm khó khăn nhất của tiết sinh hoạt tự quản vì:

Thứ nhất: Giáo viên chủ nhiệm không điều hành trực tiếp hoạt động này.

Thứ hai: Tâm lý học sinh thường e ngại khi tiến hành phê bình bạn, sợ bạn ghét, bị cô lập hoặc có thể có những hành động “cá nhân” nên có xu hướng bao che. Như vậy, để hoạt động này được hiệu quả thì ngay từ đầu năm học giáo viên chủ nhiệm cần phải xây dựng đội hình cán sự lớp vững vàng, uy tín có thể thu hút, thuyết phục được tập thể. Đồng thời có sự tập dợt cho lực lượng cán bộ lớp phương pháp làm việc, phương pháp theo dõi đánh giá, phương pháp nhận xét trước tập thể như: tuyên dương thì cần làm nổi

bật, phê bình thì nhẹ nhàng thuyết phục không nên dùng từ ngữ gay gắt gây tổn thương trực diện đến đối tượng bị phê bình. Bên cạnh đó giáo viên chủ nhiệm cũng phải giảng giải cho tập thể lớp hiểu đó là công việc phải làm với mục tiêu xây dựng tập thể, đoàn kết giúp đỡ nhau tiến bộ. Mọi người trong tập thể lớp bình đẳng, việc phê bình chỉ giúp hoàn thiện chứ không mang tính chất chỉ trích hay cô lập một thành viên nào đó trong tập thể.

Hoạt động 2: Xây dựng kế hoạch tuần học tiếp theo.

Dựa trên sự định hướng trước của GVCN, nhiệm vụ đặt ra của nhà trường, mục tiêu thi đua rèn luyện, chủ điểm tháng lớp trưởng đề ra kế hoạch thực hiện bao gồm: nhiệm vụ phải thực hiện và mục tiêu phấn đấu đạt được trên tinh thần khắc phục những mặt tồn tại, khuyết điểm của tuần qua và phát huy những lợi thế đạt được của tập thể lớp. Tập thể lớp trao đổi và đi đến phương án thực hiện. Kết thúc hoạt động 2 lớp trưởng mời giáo viên chủ nhiệm cho ý kiến.

Hoạt động 3: Sinh hoạt theo chủ đề

Hoạt động sinh hoạt lớp là một trong ba loại hình hoạt động trải nghiệm bắt buộc ở cấp Tiểu học. Do đó, nó cũng đi theo những định hướng chung về mục tiêu, nội dung, phương thức tổ chức hoạt động trải nghiệm được quy định trong Chương trình. Hoạt động sinh hoạt lớp hướng đến mục tiêu cơ bản là hình thành cho học sinh kĩ năng tổ chức, tự quản, sơ kết, đánh giá các hoạt động học tập và rèn luyện trong tuần; tổng kết và đề ra kế hoạch tổ chức thực hiện một số hoạt động giáo dục cụ thể; chấn chỉnh nề nếp, uốn nắn học sinh; khơi dậy sự thích thú, khả năng sáng tạo; kế thừa và tiếp nối các hoạt động giáo dục theo chủ đề nhằm đáp ứng các yêu cầu cần đạt của Chương trình Hoạt động trải nghiệm. Khi tổ chức hoạt động sinh hoạt lớp, giáo viên cần xác định và xây dựng những nội dung gắn với chủ đề Hoạt động trải nghiệm để thống nhất, tiếp nối với các loại hình hoạt động trải nghiệm khác (sinh hoạt dưới cờ, hoạt động giáo dục theo chủ đề). Hình thức tổ chức và phương pháp giáo dục cần linh hoạt và đa dạng để tạo không khí vui vẻ, tích cực theo hướng đáp ứng yêu cầu của hoạt động trải nghiệm.

Sinh hoạt lớp theo chủ đề, gồm: Một số hoạt động theo chủ đề trải nghiệm của tuần, của tháng; nối tiếp với hoạt động giáo dục theo chủ đề được tổ chức trong tuần và tạo tiền đề cho hoạt động sinh hoạt dưới cờ, hoạt động giáo dục theo chủ đề của tuần học tiếp theo. Các hoạt động khi thiết kế nên được mô tả rõ về mục tiêu và cách tiến hành cụ thể.

IV. Kết luận:

Để nâng cao chất lượng tiết sinh hoạt lớp cần:

- Chuẩn bị tổng kết nhận xét hoạt động tuần, có tuyên dương những cá nhân gương mẫu.
- Ban cán sự lớp thảo luận trước nội dung hoạt động tuần tiếp theo.
- Đa dạng hóa về nội dung và hình thức tổ chức tiết sinh hoạt lớp theo chủ đề.

- Nội dung tiết sinh hoạt tập thể hàng tuần phải cụ thể bổ ích, hình thức hoạt động phải gắn với nhu cầu hứng thú của học sinh và phù hợp với tâm lí, khả năng tiếp thu và trình độ hiểu biết của học sinh.

- Tăng cường những nội dung sinh hoạt có liên quan đến các công việc chung của lớp, phù hợp với nhu cầu và sở thích của học sinh.

- Nội dung được thực hiện tạo cho học sinh được hợp tác, giao lưu, trao đổi với nhau để hoàn thành công việc được giao và được tham gia hoạt động theo chủ đề.

- Đảm bảo giao lưu dưới hình thức đối thoại để học sinh cởi mở, thân thiện và đoàn kết hơn giúp học sinh tin tưởng và không ức chế về tâm lí.

- GVCN cần nắm vững thông tin chính xác về học sinh của mình để có nhận xét phù hợp và biện pháp giáo dục đúng đắn trong tiết SHL.

- Xây dựng được một tập thể lớp vững mạnh, có tinh thần đoàn kết, trung thực, nhân ái, giúp các em học tập tốt, đạo đức tốt.

Mỗi GVCN cần tận tâm, nhiệt huyết với nghề, đặt mình vào vị trí các em, lắng nghe tích cực tiếng nói của học sinh để có những chia sẻ, uốn nắn, định hướng hiệu quả nhằm nâng cao chất lượng tiết sinh hoạt lớp./.

KẾ HOẠCH BÀI DẠY

Môn: Hoạt động trải nghiệm

CHỦ ĐỀ 3: TRI ÂN THẦY CÔ – KẾT NỐI BẠN BÈ

SINH HOẠT LỚP

(Làm sổ tay ca dao, tục ngữ, danh ngôn...về tình bạn, tình thầy trò).

I. YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

Sau giờ SHL, HS:

- Làm được sổ tay ca dao, tục ngữ, danh ngôn...về tình bạn, tình thầy trò.

Tiết sinh hoạt góp phần hình thành và phát triển các năng lực:

1. Năng lực:

- Năng lực giải quyết vấn đề và sáng tạo: đưa ra được ý tưởng làm sổ tay ca dao, tục ngữ, danh ngôn...về tình bạn, tình thầy trò.

2. Phẩm chất:

- Phẩm chất nhân ái: Thể hiện tình cảm với thầy cô, bạn bè và nhà trường.

II. ĐỒ DÙNG DẠY HỌC

1. Đồ dùng:

- Kế hoạch tổ chức hoạt động giáo dục, bài giảng Power point.

- SGK và các thiết bị, học liệu phục vụ cho tiết hoạt động: giấy trắng/giấy màu khổ A4, bìa khổ A4, kéo, hồ dán/băng dính, dập ghim, bút chì, bút màu...

2. Phương pháp và kĩ thuật dạy học:

Phương pháp dạy học: trò chơi học tập, thảo luận nhóm, đàm thoại, luyện tập, thực hành.

Kỹ thuật dạy học: chia nhóm, giao nhiệm vụ, đặt câu hỏi, giải quyết vấn đề.

III. HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC

Hoạt động của giáo viên	Hoạt động của học sinh
1. Khởi động: - Mục tiêu: + Tạo không khí vui vẻ, phấn khởi trước giờ học.	
- GV yêu cầu HS hát bài: “ Món quà tặng cô”	- HS hát.

2. Khám phá - luyện tập 2.1. Hoạt động 1: Tổng kết hoạt động tuần 11	
<i>a) Mục tiêu:</i> Đánh giá kết quả hoạt động trong tuần.	
b) Cách tiến hành:	
* Đánh giá kết quả tuần 11 - GV tổ chức thực hiện đánh giá kết quả hoạt động trong tuần vừa qua và yêu cầu lớp trưởng điều hành phần sinh hoạt cuối tuần. - GV mời lớp trưởng lên điều hành nội dung sinh hoạt và hỗ trợ trong quá trình lớp trưởng điều hành phần sơ kết. - GV nhận xét chung, tuyên dương. (Có thể khen, thưởng,...tuỳ vào kết quả trong tuần)	- Lớp trưởng lên điều hành phần sinh hoạt cuối tuần: Đánh giá kết quả hoạt động cuối tuần. - Lớp trưởng mời các nhóm thảo luận, tự đánh giá kết quả kết quả hoạt động trong tuần. + Sinh hoạt nề nếp. + Kết quả hoạt động các phong trào. + Một số nội dung phát sinh trong tuần... - Lớp trưởng mời Tổ trưởng các tổ báo cáo. - Lớp trưởng tổng hợp kết quả và mời giáo viên chủ nhiệm nhận xét chung. - HS lắng nghe.
2.2. Hoạt động 2: phương hướng hoạt động tuần 12 (Làm việc theo nhóm)	
a) Mục tiêu: đề ra kế hoạch hoạt động tuần tới.	

b) Cách tiến hành:	
* Xây dựng kế hoạch tuần tới (Làm việc nhóm 4 hoặc theo nhóm) - GV yêu cầu lớp Trưởng (hoặc lớp phó học tập) triển khai kế hoạch hoạt động tuần tới. Yêu cầu các nhóm (tổ) thảo luận, nhận xét, bổ sung các nội dung trong kế hoạch. + Thực hiện nề nếp trong tuần. + Thi đua học tập tốt theo chấm điểm theo quy định. + Thực hiện các hoạt động các phong trào. - GV yêu cầu lớp trưởng báo cáo kết quả thảo luận. - GV nhận xét, góp ý. - GV yêu cầu lớp trưởng/lớp phó học tập triển khai kế hoạch hoạt động tuần tới, cho các tổ thảo luận. - GV nhận xét chung, thống nhất, và biểu quyết hành động.	- Các tổ trưởng lần lượt báo cáo kết quả hoạt động cuối tuần. - Lớp trưởng báo cáo kết quả thảo luận về kế hoạch. - Lắng nghe rút kinh nghiệm. - Lớp Trưởng (hoặc lớp phó học tập) triển khai kế hoạch hoạt động tuần tới: + Điều hành cho các bạn thảo luận nhóm 4 hoặc tổ: Xem xét các nội dung trong tuần tới, bổ sung nếu cần. + Gọi một số nhóm nhận xét, bổ sung. - Cả lớp biểu quyết hành động bằng giơ tay.
2.3. Hoạt động 3: Sinh hoạt chủ đề: Làm sổ tay ca dao, tục ngữ, danh ngôn...về tình bạn, tình thầy trò.	
a) Mục tiêu: – HS làm được sổ tay ca dao, tục ngữ,	

danh ngôn...về tình bạn, tình thầy trò.	
<i>b) Cách tiến hành:</i>	
– GV kiểm tra sự chuẩn bị của HS: những câu ca dao, tục ngữ, danh ngôn,... về tình bạn, tình thầy trò mà HS sưu tầm được, giấy trắng/giấy màu khổ A4, bìa khổ A4, kéo, hồ dán/băng dính, dập ghim, bút chì, bút màu....	- HS chuẩn bị đồ dùng học tập.
- GV tổ chức HS thảo luận nhóm đôi, chia sẻ những câu ca dao, tục ngữ, danh ngôn,... về tình bạn, tình thầy trò em sưu tầm được.	- HS thảo luận nhóm đôi, chia sẻ câu ca dao, tục ngữ, danh ngôn...về tình bạn, tình thầy trò đã sưu tầm được.
- GV hướng dẫn HS làm cuốn sổ tay để ghi ca dao, tục ngữ, danh ngôn...về tình bạn, tình thầy trò theo các bước gợi ý: + Bước 1: Gập đôi các tờ giấy và bìa khổ A4 và dùng dập ghim cố định chỗ gập để làm sổ. + Bước 2: Trang trí bìa sổ bằng các cách như: cắt dán, vẽ hình, tô màu... + Bước 3: Chép các câu ca dao, tục ngữ, danh ngôn... về tình bạn, tình thầy trò mà em thích vào cuốn sổ tay. Có thể trang trí quanh chỗ viết ca dao, tục ngữ, danh ngôn....	- HS làm sổ tay theo các bước hướng dẫn.
- GV cho HS trưng bày sổ tay để cả lớp được xem và gọi 2-3 HS chia sẻ ý tưởng và cách làm sổ tay mình đã thực hiện.	- HS trưng bày sổ tay và chia sẻ về ý tưởng và cách thực hiện.
- GV khuyến khích HS tặng sổ tay cho thầy cô hoặc bạn bè mà em quý mến.	- HS trao đổi sổ tay với các bạn trong lớp, đọc các câu ca dao, tục ngữ, danh ngôn mà các bạn sưu tầm được hoặc tặng cho thầy cô giáo.
GV nhận xét, tổng kết hoạt động.	HS lắng nghe
3. Vận dụng mở rộng	

TỔ TRƯỞNG

Trương Bình An